

Zvonimír

Balog

BONTÓN

pre deti

alebo

Veselý lexikón o tom, ako sa vyhnúť trapasom

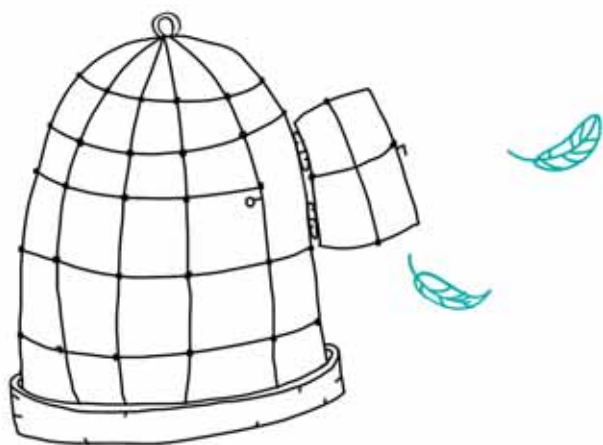

PERFECT

BONTÓN
pre deti

Zvonimir Balog

BONTÓN

pre deti

alebo

Vesely lexikón o tom, ako sa vyhnúť trapasom

Text © Zvonimir Balog
Design & Illustrations © Lenka Javorská
Slovak translation © Alica Kulihová
Slovak edition © Perfekt 2014

Je potrebné
pred použitím touto knihou
zatrepať?

Tento názov som si zvolili preto, aby som sa vyhol slovu predslov.

Nemám rád predslovy, tak ako som nikdy nemal rád predjedlá.

Obed, ktorý začínal predchlebom, predkoláčmi, predpolievkou, predmäsom, ma nelákal.

Utekal som pred predhryzením, predčokoládami, predjahodami, predzmrzlinami, predbicyklami, predloptami, predkinami, predbozkami.

Nahrádzal som predlekvár lekvárom, predtopánky topánkami, predjar za jar, predradosť za radosť...

Bol som presvedčený, že predizba izbu iba využíva, prekáža jej, bráni izbe vo výhlade na ulicu.

Neboli mi blízki predpracovníci, predpráca, predstavitelia a podobné nezaujímavé predohry.

Ak sa pýtate, čo mi bolo blízke, vždy som mal radšej dobrú knihu ako zlé predknihy. Pretože, ako sa hovorí, dobrá kniha je ako dobrý priateľ, ak nie aj viac. Dobrá kniha nežaluje. Neprezradí tajomstvo. Nezávidí. Dobrá kniha ti nepodloží nohu. Skutočná kniha ti nikdy nenašepká hlúposť. Naopak, vždy ti pošepne správnu odpoveď. Aj táto kniha si veľmi praje našepkať ti, ak sa občas zasekneš.

Bontón je francúzske slovo a znamená dobrý tón alebo dobrý dojem. Chce ti našepkať, ako mať v rôznych situáciách (na ulici, v škole, vo verejných budovách, medzi svojimi rovesníkmi, v spoločnosti dospelých...) správny cveng, ako zanechať dobrý dojem. Aby si bol pre ostatných príjemnou spoločnosťou. Ak budú ostatní spokojní s tebou, aj ty budeš so sebou spokojný.

Základnou úlohou tejto knihy je poradiť ti, tak sa to uvádza aj v jej podnázve, ako sa vyhnúť trapasom.

Podarí sa ti to, ak sa budeš v rôznych situáciách správať prirodzene a skutočne tak, ako treba.

Hoci sa táto kniha venuje serióznym pravidlám – pravidlám správania, v žiadnom prípade nie je seriózna. Nenájdeš v nej slová ako: musíš, nesmieš a podobné zákazy. Snaží sa ti ukázať, ako sa môžeš zosmiešniť alebo spôsobiť zmätok, ak to preženieš so svojim správaním.

Tento Bontón nie je ako iné bontóny. V tejto knihe je všetko ponechané iba na tebe. Ty si ten, kto môže rozhodnúť, čo je dobré, čo je pekné a ako sa treba správať v určitej situácii.

Jediným pravidlom tohto Bontónu je, že nemá pravidlá.

Mnohé pravidlá predstavujú hlúposti.

Jednou z takých hlúposti je pravidlo, že počet kvetov, ktoré darujeme, musí byť nepárny. Keby som bol napríklad ja mamou, radšej by som dostal k sviatku dva kvety ako jeden, alebo štyri namiesto troch. Určite by ma aj viac potešilo čerstvé a navoňané ospravedlnenie ako zvädnutá stonka najdrahšej orchidey.

Kvet je krásny darček, ale ak niekoho viac potešia pravé domáce klobásky, môžeš mu namiesto kvetov podarovať klobásky. Iného možno viac poteší obyčajná tehla, pretože dlhšie vydrží, a aj preto, lebo ju v tej chvíli viac potrebuje.

Teda všetko závisí od príležitosti, vkusu a možností.

Úlohou tejto knihy je aj to, aby ti priniesla dobrú náladu, aby ťa pobavila a rozosmiala. Pretože ten, komu chýba dobrá nálada a je večne zachmúrený, nemôže byť šťastný. Ak ťa autor tejto knihy aspoň trochu rozosmeje, bude úplne spokojný.

Nakoniec odpovedzme na otázku z názvu. Je potrebné pred použitím tejto knihou zatrepať? Knihou nie, ale hlavu áno! Hlavou treba trochu pokyvkať vždy, keď sa ocitneš pred nejakou prekážkou. Drieme v nej totiž, ako v Aladinovej lampe, nejaký obor, ktorý ti môže so všeličím pomôcť. Zobuď ho!

Zvonimir Balog

Podaj ránu ruku

Nedopušť, aby sa deň začal bez teba. Deň je niečo veľkolepé, čo sa už nezopakuje. Ak zmeškáš jeho začiatok, nikdy ho už neuvidíš. Možno práve to ráno, ktoré si zmeškal, ti mohlo priniesť niečo nepredvídateľné, vzrušujúce a dôležité, na čo by si mohol spomínať ako na svoj najvýznamnejší a najkrajší zážitok.

Snaž sa, aby si bol ráno rýchlejší ako slnko. Východ slnka je veľké farebné predstavenie. Tvoja prítomnosť bude jeho ozdobou, to si nenechaj ujstť.

Ak chceš byť prvý v meste, kto uvidí slnko, vybehni na terasu paneláka. Keď máš možnosť, vybehni na kopec. Môžeš sa vyšplhať aj na nejaký strom. Tak budeš celkom určite prvý vo svojom meste, možno aj na zemi, kto v to ráno videl slnko.

Byť prvým nie je maličkosť. V ten deň sa môžeš ako víťaz pozerať na všetkých s úsmevom a s hrdosťou.

Keď ako prvý uzrieš slnko, zvolaj: „Je moje – ja som ho videl prvý!“

Predstav si to! Ľudia nebudú ani tušiť, že slnko, ktoré ich ten deň hreje, je vlastne tvoje.

Dávaj pozor, aby sa ti nechty nezmenili na pazúry

Kedysi, v dávnej minulosti, mali dlhé nechty nielen ženy, ale aj muži. Viete prečo? Je to veľmi jednoduché: nemali si ich čím ostrihať. Keďže nožnice ešte nevymysleli, nechty si skracovali zubami. Dnes si ich hryzú už len trkvasi a tí, ktorí zabudli, že sme už v 21. storočí, storočí techniky.

V predhistorickej dobe mali však ľudia z dlhých nechťov úžitok. Nechtami sa mohli lepšie poškrabkať, ak ich niečo svrbelo. Dokázali nimi ľahšie vyhraňať zo zeme hľuzy, ktoré im boli potravou. Nie je vylúčené ani to, že tých s najdlhšími nechtami si volili za svojich lekárov – liečiteľov, pretože tí vedeli najšikovnejšie vytláčať vyrážky.

Prečo sú nechty červené? Ľudia v dávnej minulosti boli lovcami, a preto je možné, že menšie úlovky trhali prstami. Červená farba, ktorá ostala na ich nechtoch, bola krv divej zveri, vtákov alebo ich vlastná krv, ktorá im tiekla, ak sa priveľmi škrabali. Aby vyzerali čo najhrozivejšie a aby ľahšie zastrašili nepriateľa, mnohí si krv z nechťov ani nezmyvali. Nechali ju zaschnúť. Podobne vznikali aj rôzne masky.

Keď ľudia objavili farby, niektoré ženy si začali úmyselne a vedome farbiť nechty načerveno v presvedčení, že budú vyzerieť krajšie a pritiahnu pozornosť okolia. Dúfali, že sa takto viac zapáčia svojim vyvoleným. Lákali ich na farby práve tak, ako samčeka vo svete vtákov (bažanty, pávy...) lákajú samičky svojim farebným perím.

Dnes sú aj také „dámy“, ktoré si pretrú nechty červeným lakom, aby nebolo vidieť špinu pod nimi. Čudné. Odkiaľ sa nabrala špina u „dámy“ s dlhými červenými nechtami, keď nepracuje, ani neobrába zem? Aj mnohé dievčatká si potajomky lakujú nechty maminým lakom, aby boli krajšie. Sú skutočne krajšie, alebo iba pripomínajú svoje vrstovníčky, deti lovcov z dávnej minulosti?